

לב העניין

להאיר עיני מבקשי השם מתורת רבינו הקדוש מוהר"ן מברסלב זיע"א

פרשת בא התשפ"ג

נושא השבוע:

אזמרה

עלון מס' 5

עצת העניין

עצות מרבינו הקדוש לזכות לעניין השבועי.

*דיבר עם אחד, שהיה קובל לפניו מאד על ריבוי מעשיו הרעים והמכוערים, כי זה האיש היה חפץ מאד להתקרב לה' יתברך ולצאת ממעשיו הרעים, אך בכל פעם התגברו עליו יותר, עד שעברו עליו ימים ושנים הרבה ולא זכה לצאת ממה שהיה צריך לצאת, אך אף על פי כן התחזק את עצמו ביותר, וחתר בכל פעם להתקרב לה' יתברך, והיה קובל מאד מאד לפניו זכרונו לברכה, על עכירת מעשיו רחמנא לצלן. והשיב לו רבנו ז"ל בחכמתו בתמימות ובפשיטות, 'אין לי עם מי לדבר', כי כבר כולו רע. ותכף נתעורר האיש הנ"ל וענה ואמר לרבנו ז"ל, **הלא על כל זה אני מתגבר לפעמים להמשיך את עצמי לקדושת ישראל וכו'.** ענה רבינו זכרונו לברכה ואמר לו, הוא מעט דמעט, ותכף אמר לו שירגיל את עצמו לילך עם התורה 'אזמרה לאלהי בעודי' וכו'. כל זה סיפר לי רבנו ז"ל, והבנתי כוונתו הקדושה - שדייקא על ידי זה החיה את האיש, כי כבר נפל בעיני עצמו כל כך, עד שלא היה אפשר לו להחיותו בשום דבר, רק כשאמר לו שהוא כולו רע, אזי נתעורר בעצמו והתחיל להרגיש מעט קדושת הנקודות טובות הנמצאים בו עדיין. ואז אמר לו רבנו שילך עם התורה אזמרה לאלקי בעודי וכו' כנ"ל. כי כל ענין הנ"ל מבואר היטב בהתורה אזמרה הנ"ל, שמבאר שם שאפילו רשע גמור צריכין לדון לכף זכות, כי איך אפשר שלא ימצא בו איזה נקודה טובה וכו'. וכן האדם אצל עצמו וכו', עיין שם היטב. (לקוטי הלכות, הלכות ראשית הגז ה"ד, ו).

תפילה לעניין

ותזכנו להתקרב להצדיקים האמתיים האלו, העוסקים בזה תמיד, לחפש ולבקש ולמצוא נקודות טובות בכל אחד ואחד מישראל, אפילו בפושעי ישראל - בכולם מחפשים ומוצאים בחכמתם נקודות טובות, ומלקטים ומקבצים אותם אחת לאחת למצוא חשבון. ומכניסים גם אותם בכף זכות, ובונים מהם בנינים דקדושה נפלאים ונוראים. ומעלים לפניך שעשועים גדולים שלא עלו לפניך מימות עולם. וזוכין לעשות זמירות וניגונים קדושים על ידי קיבוץ הטוב הזה ממקומות האלה.

(לקוטי תפילות ח"א, תפילה צ)

אור העניין

ביאור העניין השבועי והקשרו אל הפרשה או הזמן

איך אפשר לשוב בתשובה, ומה הקשר לצעקת 'הצילני מקליפת המן עמלק'?

כשאדם רואה שהוא רחוק מאד מהשם יתברך, והוא מלא בעוונות ופשעים רבים, עד שנדמה לו שמרוב ריחוקו כבר אינו יכול לשוב להשם יתברך, אזי עיקר תיקונו - שיחפש ויבקש בעצמו מצווה או מעשה טוב שעשה, ששם, באותו הדבר, אינו רשע. כי איך אפשר שלא עשה איזה טוב מימיו?! ואע"פ שהוא רואה שגם זה המעט טוב שעשה, הוא מלא בדברים רעים ובפסולת הרבה, כי רואה שגם את זה לא עשה לשם שמיים, כי אם לשם ממון או כבוד וכיו"ב, אף-על-פי-כן יחפש היטב בתוך המעשה בעצמו, איזה דבר טוב, ויראה שבוודאי לא עשה את כל המעשה רק לממון וכבוד כנ"ל, אלא היה לו כוונה קטנה גם לשם שמיים. וכשמוצא את זאת הנקודה טובה הקטנה, בתוך כל העוונות והפסולת, צריך לחזק עצמו באמונה, שהשם יתברך בוודאי שמח ומתפאר בו על הנקודה טובה הנ"ל, ויפאר וירומם בדעתו את הנקודה טובה הנ"ל, עד שישגוע ממנה לשמחה. וכך יחפש וימצא בעצמו עוד איזה דבר טוב, ואף שגם זה הטוב הוא גם כן מעורב בפסולת הרבה, אף-על-פי-כן, על כל פנים, יש בו בוודאי איזה נקודה טובה שבה אינו רשע, כנ"ל. וימשיך בדרך זו, וימצא בעצמו עוד ועוד נקודות טובות. ועל-ידי זה שדן את עצמו לכף זכות ומוצא בעצמו נקודות טובות עדיין, ומשמח עצמו בהם כנ"ל, הוא יוצא באמת מכף חובה ונכנס לכף זכות, וכך יכול לזכות לחזור בתשובה ולשוב לה' יתברך באמת.

וכשהולך בדרך זו, ומחפש ומוצא בעצמו נקודות טובות מתוך כלל העוונות והפשעים כנ"ל, ומשמח עצמו בכל נקודה ונקודה, ע"י זה נעשים ניגונים וזמירות להשם יתברך. כי עיקר הניגון נעשה ע"י בירור הנקודות הטובות, [כי כשאדם מנגן בין ביד ובין בכלי, הניגון נעשה ע"י הרוח שמוציא מפיו או שנכנס בכלי כמו שנראה בחוש, וכדי לנגן הוא צריך לברר בניגונו את הרוח הטובה מתוך הרוח הרעה, ואכמ"ל. (לקו"מ סימן ס"ז)]. ועל כן, כשאינו מניח להפיל עצמו ומחיייה את עצמו, ע"י שמחפש הנקודות הטובות מתוך הרע והפסולת כנ"ל, הוא יכול להתפלל בשמחה ולהודות לה' יתברך. כי עיקר כל מה שהאדם אינו יכול לפתוח פיו על פי רוב, ולהתפלל בשמחה, העיקר הוא מחמת העצבות והמרה שחורה שנופלת עליו, כשרואה את עוצם ריחוקו מה' יתברך. אבל כשזוכה להחיות עצמו ע"י העצה הנ"ל, יוכל לשמח עצמו בכל נקודה טובה שנשאר לו עדיין מקדושת ישראל, ויוכל להתפלל בשמחה רבה וליזמר ולהודות לה' יתברך.

וכן צריך האדם למצוא נקודות טובות גם באחרים, כי אף ע"פ שנדמה לו על אחד שהוא רשע גמור, צריך לחפש בו איזה טוב, ולהאמין שבוודאי ע"י זה הטוב הוא יוכל לחזור בתשובה שלימה. כי כל הטוב שנמצא אצל כל אחד מישראל, מקורו מה' יתברך, שהוא מקור כל הטוב שבעולם, וע"כ מחמת שיש לו איזה טוב, בוודאי שוכן עמו ה' יתברך, וע"י זה יוכל לשוב אליו בקל. [עיין בלקו"מ (רפ"ב), שהביא רבינו הקדוש קודם את החיפוש באחרים ואח"כ את החיפוש בעצמו, אבל הבאנו ע"פ הסדר שהביא מוהר"ן בלקוטי הלכות, וגם כך הוא סדר העבודה ע"פ קשרי התורה, כמבואר למעין, שדווקא כשמוצא בעצמו הנקודה הטובה יוכל למצוא גם באחרים. כי צריך להיות בעצמו בחינת שליח ציבור, ולזכות בעצמו לבחינת משכן ותינוקות וכו', וע"י זה יוכל למצוא בכל אחד נקודה טובה. כמבואר כל זה במאמר, עיין בפנים ותבין].

וזה פירוש הפסוק (תהלים ל"ז, י'): 'עוד מעט ואין רשע, והתבוננת על מקומו ואיננו', היינו, על-ידי אותו ה'עוד מעט' טוב - הנקודות טובות שמוצא עוד ועוד במעשה או במצווה, באחרים או בעצמו, על-ידי זה - 'והתבוננת על מקומו ואיננו' - יסתכל על דרגתו, שהיה בה מקודם, ויראה שכבר אינו שם, כי כבר עלה מכף חובה לכף זכות כנ"ל.

וכל זה מרומז בפסוק (תהילים קמו): 'אזמרה לאלוקי בעודי', כי ע"י שאמצא בעצמי או באחר עוד מעט טוב ששם אינו רשע, ע"י זה אפשר לזמר ולנגן ולשמח בה' יתברך באמת על הטוב הזה.

וזה בחינת 'קידוש החודש'. כי כל הפגמים והעוונות ח"ו, הם באים מפגם הלבנה, (כי ישראל משולים ללבנה כידוע, וכשיש פגם ח"ו באיזה אחד מישראל, זה בחינת פגם הלבנה כנ"ל). וכשאישי מוצא בעצמו איזה נקודה טובה, ומשמח עצמו בה וכו' - עד שיוצא ע"י מכף חובה לכף זכות - זה בחינת מילוי הלבנה וקידוש החודש. וע"כ עיקר קידוש החודש, הוא בתחילת החודש, שאז הלבנה היא קטנה ודקה, שזה בחינת נקודה טובה,

היינו, שדווקא שהיא בתכלית המיעוט בסוף החודש, אזי צריכים כל ישראל לבקשה ולחפשה, עד שמוצאים עדי ראייה שראו אותה, ומקדשין אותה בבי"ד, שכל זה הוא בחינת החיפוש הנ"ל אחרי הנקודה טובה, שע"י זה מתקנים הלבנה מפגימתה כנ"ל.

וע"כ אומרים אז בבי"ד 'מקודש מקודש' (ראש השנה כד:), כי מרמזים שעל ידי שמוצאים הנקודה הטובה וכו' כנ"ל, עי"ז לבד מתקדשים ועולים מכף חובה לכף זכות כנ"ל.

וזה בחינת **קימת חצות**. כי בחצות, אזי מתגברת השינה ביותר, ואזי עיקר החושך, ולכן דווקא אז, צריך כל מי שנוגע יראת ה' בליבו, להתגבר בהתגברות גדולה מאד להתערור דווקא אז מהשינה, כי עיקר מה שעולה מכף חובה לכף זכות הוא ע"י שמוצאים נקודה טובה בתוקף החושך כנ"ל.

ועל כן נאמרה יציאת מצרים בפרשת החודש, כי עיקר יציאת מצרים, היתה על ידי בחינה הנ"ל, כי במצרים היו ישראל מלוכלכים מאד בעוונות ופשעים, והגיעו עד מ"ט שערי טומאה, ועל פי הדין לא היו יכולים כלל להיגאל ח"ו. אבל השם יתברך ריחם עליהם מאד, אפילו בתוקף טומאת מצרים שהתגברה עליהם, והסתכל רק על הנקודות הטובות שלהם, כמו שאמרו חז"ל (מדרש תהילים, קי"ד): 'בשביל ארבעה דברים נגאלו ישראל ממצרים וכו', שזה בחינת הנקודות הטובות שמצא בהם השם יתברך והוציאם ממצרים.

וזה בחינת **מכת בכורות**. כי במכת בכורות הפריד השם יתברך בין בכורי ישראל ובין בכורי מצרים, שזה היה רק על ידי הנקודות טובות שמצא בישראל כנ"ל, ועל כן **דילג השם יתברך על בתי בני ישראל**, כי הוא ברחמיו דילג כביכול על כל עוונותיהם ופשעיהם וליקט רק את הנקודות הטובות.

ועל כן הכניעם השם יתברך דווקא בחצות לילה כמו שכתוב (שמות י"א, ד): '**כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים**', כי עיקר גאולת מצרים היתה ע"י חיפוש ומציאת הנקודה הטובה, שזה מה שעשה השם יתברך כביכול בגאולת מצרים, שהסתכל רק על הנקודות הטובות כנ"ל, שזה בחינת קימת חצות כנ"ל.

וזה בחינת מלחמת עמלק, כי עמלק שהוא עומק ותוקף הסטרא אחרא, כל כוונתו הוא רק להפיל את כל החלושי כח שבישראל, כאילו אין להם עוד תקווה ח"ו, כמו שכתוב: (דברים כ"ה, י"ח). 'ויזנב בך כל הנחשלים אחרריך וכו', ואתה עיף ויגע' - שרוצה להפיל את כל החלושי כח שבישראל, כאילו אין להם תקווה עוד ח"ו - שלא יסתכלו על הנקודות הטובות, אלא רק על הדברים הרעים וכו', וע"י זה מפילם לגמרי מעבודתו יתברך.

ואי אפשר להינצל מעמלק, אלא ע"י הצדיק האמת, שכל עניינו הוא לחזק ולהרים את כל נשמות ישראל, ולהודיע להם, שאין שום יאוש בעולם כלל, ושצריכים להסתכל רק על הנקודות הטובות, ולא ליפול ח"ו אפילו אם יעבור עליו מה שיעבור ח"ו.

ועל כן צריכים לצעוק הרבה להשם יתברך שנוכה להינצל מקליפת עמלק ומקליפת המן הרשע ימ"ש, שהיה מצאצאי עמלק. ועיקר הצעקה צריכה להיות שנוכה למצוא את הצדיק האמת, שהוא בחינת מרדכי, שעל ידו עיקר הכנעת עמלק, כי הוא מודיע תמיד כי אין שום יאוש בעולם כלל, ומי שיזכה לקדושתו ולדעתו הקדושה, בוודאי לא ייאש עצמו אף פעם, גם אם יעבור עליו מה שיעבור ח"ו. אלא אדרבה, יסתכל רק על הנקודות הטובות, ויחזק עצמו תמיד בכח הצדיק האמת, שעל ידו יש תקווה לכל הנופלים, שיעלו ויתקרבו לה' יתברך.

וכן נזכה לגאולה האחרונה במהרה בימינו אמן. כמו שאז היה עיקר יציאת מצרים ע"י הנקודות הטובות כנ"ל, כך גם בגאולה האחרונה - עיקר הגאולה תהיה רק ע"י הנקודות הטובות שמוצא כל אחד בעצמו, בכח הצדיק האמת שמלמד אותנו שלא ליפול ולא להתיאש וכו' כנ"ל.

ועל כן, עיקר מלחמת עמלק היא רק להעלים ולהסתיר את זה הצדיק מן העולם, עד שאפילו מי שכבר מקורב אליו ונקרא על שמו הקדוש, מכניס עמלק בליבו ספיקות וקושיות על הצדיק האמת, כדי שלא יקיים דבריו בפשטות ותמימות - להתחזק בכל עת, שעל ידי זה עיקר הכנעתו כנ"ל.

{ע"פ לקו"מ סימן רפ"ב; וליקוטי הלכות, הלכות השכמת הבוקר ה"א}

עניין הצדיק

שיחות יקרות ממעלת וגדולת תורת רביה"ק.

ודע בני שעל כל דברי רבנו ז"ל נאמר 'ושאתם מים בששון ממעייני הישועה', כי הם מעיני הישועה ממש. כמו מעין שאינו נפסק לעולם, כן דבריו חיים וקיימים ונחמדים ונאמנים לעד ולעולמי עולמים, ועצותיו וישועותיו אינם כלים לעולם; ותמיד תוכל לחזק עצמך בדבריו הנוראים איך שהוא, כי הוא האיר בנו גדלת הבורא יתברך וחסדיו ורחמיו הגדולים המרבים אשר בהם עולם ניוושע, כי בו ישמח לבנו מכל המקומות שאנחנו שם, נגילה ונשמחה בו ובישועתו תמיד. (עלים לתרופה, ג' טבת התקפ"ה)

אשרינו, אשרינו מה טוב חלקינו! שזכינו לידע מהדעת הקדוש הזה, ובכל מאמר ומאמר, יש די להחיות ולשמח את נפשנו באחרית הימים האלה, אשר הסט"א התפשטה מאד ר"ל על כל העולם, ובפרט על כל מי שרוצה לגשת אל הקודש. אבל אף-על-פי-כן 'ואתה מרום לעולם השם' - וידך תמיד על העליונה, והקדים רפואה למכותינו, ושלח לנו צדיקים קדושים כאלו, ופעלו, ועשו, וחזקו, ואמצו, והחיו נפשות העייפות כל ימי חייהם, וזכו וזיכו את כל בעולם לדורותם אחריהם, עד שגם אלינו הגיעו דבריהם היקרים. (מכתבי ר' ישראל קרדונר, י"ב)

'אין כל דבר נעלם ממך, אשר לא תמצאנו בספרים הקדושים והנוראים, אם תעין בהם בכל לב באמת, הפך בהם והפך בהם ומהם לא תזוע שאין לך מדה טובה מהם'.

(שם מכתב י"א)

שיח העניין

שיחות וסיפורים סביב העניין השבועי מרביה"ק ואנשיו היקרים.

אנו צריכין להחיות עצמינו במה שזכינו שנקרא שם רבינו ז"ל ותלמידו הקדוש עלינו, כמבואר בהתורה בראשית לעיני כל ישראל. והבעל דבר יכול להתגבר ולומר לנו שעדיין אין שמו עלינו, כי אין אנו מצייתין לדבריהם, על כן השאיר לנו רבינו ז"ל התורה 'אזמרה' שאפילו נקודה טובה היא יקרה מאוד. אבל על כל פנים אין אנו חס ושלום, חס ושלום, מתנגדים על אור חדש כזה, על אור המאיר בכל העולמות, אשר יכול להאיר אפילו לנו אם נזכה לשמוח בהם.

(נתיב צדיק, מכתב קכ"ג)

אשריך, שזכה שיתקשרו בלבבו הדק היטב הדבורים הטובים כל-כך על כן, כן תחיה את נפשך בהם כל ימי חיך, כאשר שמעתי מפיו של הקדוש מורי ורבי, מורנו הרב נתן, זכר צדיק וקדוש לברכה 'נאהר אזמרה וכו' און נאהר [רק 'אזמרה' וכו', ורק] אזמרה לאלקי בעודי וכו'.

(עלים לתרופה, מכתבי ר' נחמן מטולשין, ח"י באדר תרג"ל)

שמעתי אשר פעם אחת היה שריפה בברסלב. אחר כך הלך מוהרנ"ת ז"ל עם עוד איזה אנשים להביט על מקום השריפה, וראה שהבעל הבית בוכה מאד ומחפש איזה חתיכת עץ או ברזל שיצטרך לו עוד בעת שיבנה ביתו מחדש, וליקט אותם אחד אחד. ענה ואמר לאנשיו, 'הראיתם?! איך שזה הבעל הבית שנשרף ביתו עם כל זה אינו מייאש את עצמו מלחזור ולבנותו, ומלקט כל הדברים שיצטרך לו בעת הבניין; כך הדבר ברוחניות גם כן, אף שהבעל דבר מתגבר מאד על האדם וכמעט ששורף אותו לגמרי, אף על פי כן אסור לו לייאש את עצמו, רק צריך ללקט ולחפש איזו נקודות טובות מתוך ריבוי החטאים אשר נכשל בהם, ועל ידי זה יזכה לשוב להשם יתברך באמת, כמבואר בהתורה אזמרה וכו'.

(כוכבי אור, אנשי מוהר"ן, דיבורים ממוהרנ"ת (ב'), אות כ"ט)